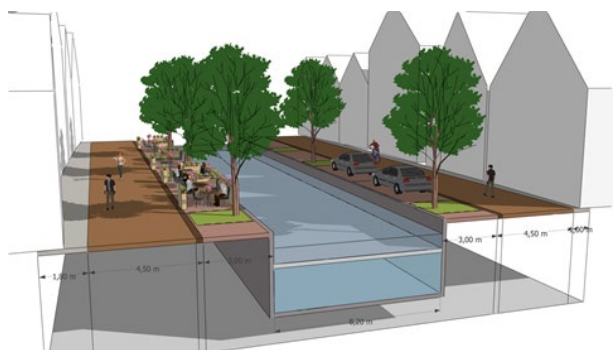

Dit is de Vlietzone &

Zo ziet de Vlietzone de toekomst

Inhoudsopgave

Wijkplan Vlietzone	3
De Vlietzone in vogelvlucht	4
<i>Ontwikkelingen in de buurt</i>	5
Bewoners over Vlietzone	6
<i>Wat spreekt bewoners aan in hun wijk?</i>	6
<i>Wat zien bewoners graag anders en beter?</i>	6
Hoe ziet de nieuwe generatie de Vlietzone nu en over 20 jaar?	8
Wijkplan Vlietzone	10
<i>Hoe zijn de bewoners betrokken?</i>	11
<i>Het wijkplan en het Programma Leeuwarden Oost</i>	11

Wijkplan Vlietzone

De Vlietzone heeft dankzij de Stichting Vlietvaardig al een plan voor de toekomst van de Vlietzone en de directe omgeving (vlietvaardig.nl). Tijdens een bewonersavond op 25 mei jl. over het wijkplan voor de Vlietzone binnen het Programma Leeuwarden Oost is onder meer gesproken over het plan van de Stichting Vlietvaardig en wat ervoor nodig is om het ook uit te kunnen voeren.

Voordat het Vliet werd gedempt voerde het water af uit Leeuwarden en was het Vliet een economisch en culturele verbinding in de wijk.. Nog altijd loopt al het water uit de omgeving naar het Vliet. Door de klimaatverandering en de clusterbuien die hiervan het gevolg kunnen zijn, is er een risico op wateroverlast. Er zijn dus goede argumenten om iets aan de as te doen. Wetterskip Fryslân, aanwezig bij de bijeenkomst, heeft hiervoor ook al geld gereserveerd. Als de Stichting Vlietvaardig kan duidelijk maken hoe zij met haar plan een oplossing biedt voor dit soort maatschappelijke opgaven, komt uitvoering in beeld. Dan kan bijvoorbeeld ook naar Europa worden gekeken voor middelen. Het moet dan wel gaan om meer dan alleen de wateropgave. Een haalbaarheidsonderzoek is de eerste stap. Bij de gemeente wordt een aanzet gemaakt om haalbare oplossingen te onderzoeken.

Daarnaast spelen er in de Vlietzone ook thema's waaraan het Programma Leeuwarden Oost werkt, die (nu) niet terugkomen in het plan van de Stichting Vlietvaardig. Het Programma Leeuwarden Oost richt zich op veranderingen in de vijf wijken die deelnemen aan het programma: Oud-Oost, Heechterp-Schieringen, de Vrijheidswijk, Bilgaard en Camminghaburen. Maar niet alles hoeft op dat niveau te worden opgepakt en uitgevoerd. Wijkverbeteringen waaraan bewoner zelf kunnen werken, zo nodig met hulp van derden, kunnen ook het beste in de wijk zelf worden ingevuld en uitgevoerd.

Over die zaken gaat dit wijkplan. Mogelijk kan dit worden geïntegreerd in het plan van de Stichting Vlietvaardig, mogelijk is het beter dat het een apart wijkplan blijft. Dat hoeft nu nog niet te worden besloten. Dit wijkplan geeft een tussenstand van wat bewoners tijdens bakkies in de buurt, een online enquête en de bewonersavond hebben ingebracht. En dat beide plannen in nauwe samenhang verder moeten worden ontwikkeld en uitgevoerd, is vanzelfsprekend. Ze passen anders geen van beide in de verandering die Leeuwarden Oost wil bereiken en waarin samenwerking centraal staat.

Woont u in de Vlietzone en wilt u meepraten over het wijkplan? Dan kan! Graag zelfs. Mail naar Leeuwardenoost@leeuwarden.nl. Bellen kan ook: 06 500 501 80 of 06 500 500 20.

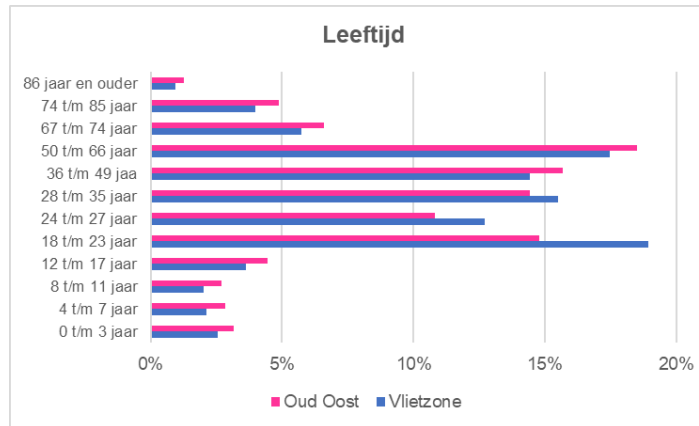
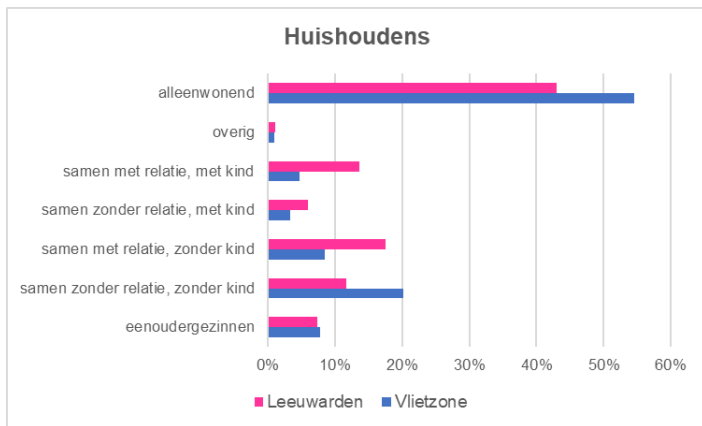
De Vlietzone in vogelvlucht

De Vlietzone is een van de drie wijken die samen het gebied Oud-Oost vormen. Het Vliet is het oudste deel van Oud-Oost. Het is de eerste stadsuitbreiding van Leeuwarden buiten de stadsmuren. Aanvankelijk woonden hier vooral ambachtslieden, kunstenaars en zwervers. Maar door de eeuwen heen kwamen er ook grote panden, die laten zien dat de waterverbinding een economische motor was. Met de komst van andere soorten vervoer, verloor het water die functie. In 1966 werd het Vliet gedempt. Nu staat het vooral bekend als een gezellige, maar dichtbebouwde volksbuurt, met nog steeds een aantal prachtige panden.

De Vlietzone bestaat zelf ook weer uit een aantal buurten: de Zeeheldenbuurt, het Molenpad, de Indische Buurt en Welgelegen. In deze buurten wonen samen 4.908 mensen. De gemiddelde waarde van de in totaal 2.793 woningen varieert van € 129.000 in de Indische buurt tot € 170.000 in de Zeeheldenbuurt. Opvallend is het hoge percentage huurwoningen dat niet van een corporatie is. In de Zeeheldenbuurt is dit 39, in de Indische buurt 31, in het Molenpad 42 en in Welgelegen zelfs 51. De Indische buurt heeft de meeste sociale huurwoningen. Daar is 40% van de huizen in bezit van een corporatie. In Welgelegen is dit maar 21%.

De Vlietzone telt voor Oud-Oost veel jonge(re) bewoners, onder wie veel studenten. Dat verklaart ook het hoge aantal alleenstaande. Er wonen relatief weinig gezinnen met kinderen.

De bewoners van de Vlietzone/Oud-Oost*

* Een aantal gegevens is alleen beschikbaar voor heel Oud-Oost

Indicator	2011	2017	2019
Binding	6,0	5,5	6,8
Binding mensen	5,8	5,2	6,0
Binding stad	6,9	6,2	8,2
Binding wijk/dorp	5,3	5,2	6,2
Capaciteiten	5,5	5,8	5,7
Gezondheid	6,4	7,0	6,8
Inkomen	3,4	2,8	3,7
Opleiding	6,7	7,5	6,6
Leefomgeving	5,2	5,3	4,9
Fysiek	5,6	5,7	6,0
Sociaal & veilig	5,1	5,2	4,7
Vervuiling & overlast	4,8	5,0	4,1
Meedoen	6,2	5,5	5,1
School & werk	6,1	5,5	5,0
Sociale contacten	5,5	5,3	4,7
Vrije tijd	7,2	5,6	5,1
Vrijwillige inzet	5,8	5,5	5,6
Totaal	5,7	5,5	5,6

* De data voor de grafieken zijn uit: huishoudens - 2022, leeftijden - 2021, kunnen rondkomen - 2021, veiligheid - 2019, eenzaamheid - 2021

Ontwikkelingen in de buurt

Een van de belangrijke ontwikkelingen waarvoor de Vlietzone de komende jaren staat, is het verdwijnen van het Cambuurstadion, dat net over de grens van de wijk ligt. In het project **Nieuw Oud Oost** geeft de gemeente, samen met buurtbewoners, wijkpanels, ondernemers, de woningcorporaties en Cambuur Verbindt, het gebied van het huidige stadion een nieuwe invulling geven. Voor het Vliet zorgen speelavonden voor een piek in het autoverkeer. Voor het verkeer op andere dagen volstaat ook een minder brede weg. Ook voor het Vliet biedt het verdwijnen van het stadion zo nieuwe mogelijkheden.

Een andere belangrijke ontwikkeling is het Gezinslab, waaraan Oud-Oost meedoet. Het doel van het Gezinslab is samen met ervaringsdeskundigen de oorzaken van een slechtere gezondheid aan te pakken. De buurtkamers spelen een belangrijke rol in het Gezinslab. Hier kunnen gezinnen terecht met hun vragen over gezondheid. Daarbij gaat het niet alleen om lichamelijke gezondheid. Wijkbewoners kunnen bijvoorbeeld ook hulp krijgen bij schulden en beter omgaan met geld of met vragen over de opvoeding. Een belangrijk uitgangspunt van het Gezinslab is dat er niet over bewoners wordt gepraat met mét bewoners. Wat hebben zij nodig om een positievere gezondheid te ervaren.

In het Gezinslab werken veel partijen samen, zoals Amaryllis, Healthy Ageing Netwerk Noord-Nederland, NHL Stenden, Rijksuniversiteit Groningen/Campus Fryslân, een aantal wijkorganisaties en de gemeente.

Bewoners over Vlietzone

Wat spreekt bewoners aan in hun wijk?

Bewoners houden van het volkse karakter van de buurten die tot de Vlietzone worden gerekend. Ze hebben allemaal een iets ander karakter, maar ze hebben ook dingen gemeen. Zo staan de huizen er relatief dicht op elkaar en is er minder groen dan in andere wijken. Wel telt de wijk een aantal parken, waarvan het Vijverpark het grootste is. De ligging dicht bij het centrum zien de bewoners als een van de pluspunten van het Vliet. Ook de saamhorigheid wordt genoemd, als staat die wel onder druk door de 'verkamering'. De mooie grote panden met een monumentale status die je aan het Vliet zelf vindt, maar ook aan de Oostergracht en de Emmakade, zijn de trots van de buurt. Ook het diverse winkelaanbod spreekt de bewoners aan.

Top 5 - wat moet blijven?

1. Gezelligheid en saamhorigheid
2. Mooie, monumentale panden
3. Dicht bij het centrum
4. Veel verschillende winkels
5. De parken

Wat zien bewoners graag anders en beter?

Grof vuil en afval op straat en melkershuisjes zijn de eerste zaken die wat de bewoners betreft zouden moeten worden aangepakt. Beide hebben een negatieve impact op het woonplezier. Niet alle verhuurders onderhouden hun panden goed. Daarbij zet de verkamering de sociale cohesie in de buurt onder druk. In sommige delen van de wijk verhuist jaarlijks de helft van de bewoners. Daardoor is de betrokkenheid bij de omgeving beperkt. Er zijn buurten waar sprake is van onderlinge spanningen. Een aantal bewoners vindt dat 'grote' verhuurders minder streng worden aangepakt en meer (lijken te) mogen dan kleinere ondernemers die in de wijk huizen verbeteren.

De inkomensverschillen zijn groot in deze wijk. In sommige delen is sprake van energiearmoede, zowel bij huiseigenaren als bij huurders. Maar ook zonder de stijgende (energie)prijzen had een deel van de bewoners al moeite de eindjes aan elkaar te knopen. Er zou een vergoeding moeten zijn voor vrijwilligerswerk, ook om te laten zien dat dit werk wordt gewaardeerd. Ook zouden er oplossingen moeten worden gezocht voor mensen met een gat in cv, zodat zij een kans krijgen op de arbeidsmarkt. Werkgevers zouden ook verplicht moeten worden zich meer in te zetten voor het creëren van arbeidsplekken voor deze en andere kwetsbare groepen.

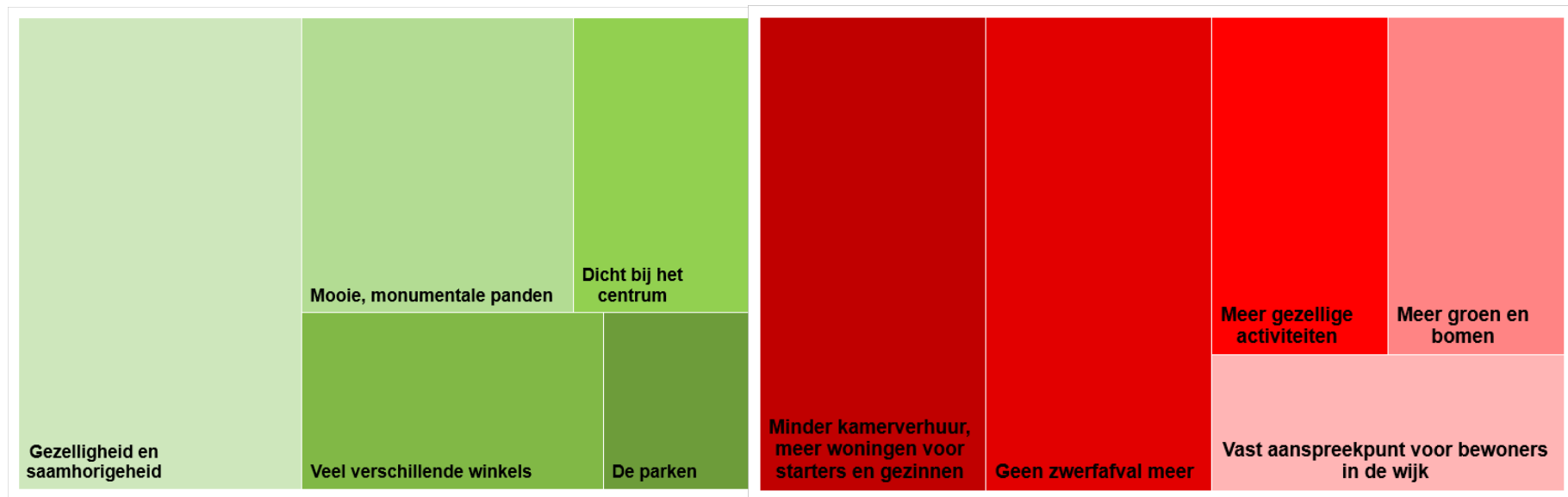
Er is in alle buurten sprake van overlast door afval, herrie makende jongeren en studenten, drugs en illegale onderverhuur. Bewoners hebben het idee dat met sommige meldingen bewust niets wordt gedaan. Zo wordt voorkomen dat bewoners gaan denken dat problemen altijd voor hen worden opgelost. Zowel op meldingen als op vragen komt lang niet altijd antwoord. In het plan van Vlietvaardig is in een wijkregisseur voorzien, die zou kunnen optreden als aanspreekpunt en ervoor kunnen zorgen dat bewoners weten wat er met hun vraag wordt gedaan en wanneer ze een antwoord kunnen verwachten.

Een deel van de bewoners ervaart overlast en onveiligheid door dealen en drugsgebruik. Zij zouden graag meer toezicht zien. Er zijn wel camera's opgehangen, maar de beelden worden niet of nauwelijks bekeken. Meer verlichting bij de speeltuinen zou kunnen helpen. In het Bennerparkje worden wietzakjes gevonden door mannen van de sociale werkvoorziening en door kinderen die helpen schoonmaken. Ook meer toezicht wordt als mogelijke oplossing gezien. De wijkagent is weinig zichtbaar in de wijk en ook buurtpreventie wordt genoemd.

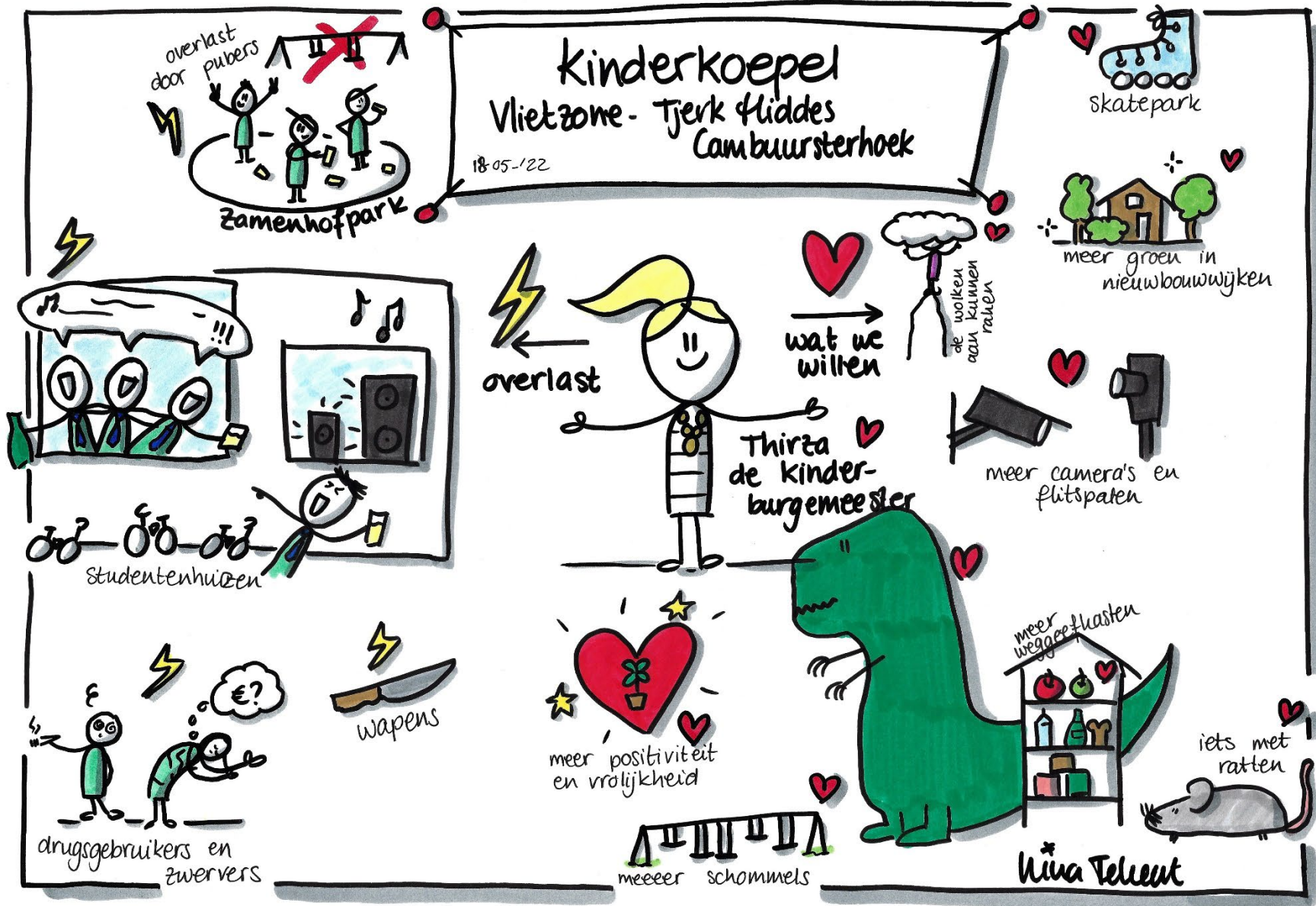
Het wijkpanel omarmt het manifest, maar mist hierin nog een sociale component. Bewoners missen in de wijk sociale activiteiten, mogelijkheden om elkaar in de buurten te ontmoeten en leren kennen en om samen gezellige dingen te doen. Culturele en kunstzinnige activiteiten bijvoorbeeld of samen koken, maar ook activiteiten voor vrouwen onderling. Jongeren zouden graag meer speeltoestellen willen die bij hun leeftijd passen. Die zijn er nu niet in de Vlietzone.

Top 5 - wat kan beter?

1. Minder kamerverhuur, meer woningen voor starters en gezinnen
2. Geen zwerfafval meer
3. Meer gezellige activiteiten, bijvoorbeeld samen koken
4. Meer groen en bomen
5. Vast aanspreekpunt voor bewoners in de wijk

Hoe ziet de nieuwe generatie de Vlietzone nu en over 20 jaar?

Op 18 mei ging kinderburgemeester Thirza Huitema in gesprek met leerlingen van groep 7-8 van de Kinderkoepel. Het was een mooie en bijzondere ontmoeting. De leerlingen spraken open over wat er kan worden verbeterd in hun woonomgeving en waar zij van dromen.

Veel leerlingen vertelden dat er veel overlast is door kamerverhuur. Studenten feesten veel en maken vaal tot 's avonds laat herrie. Vooral in het weekend 's zomers, als ze buiten zitten. Ook de wedstrijden van Cambuur zorgen soms voor geluidsoverlast. Daarnaast hebben de leerlingen last van te hard rijdende auto's en van de troep op straat, vooral op het Vliet.

Een aantal kinderen heeft vervelende ervaringen in het Zamelhofpark. Oudere kinderen vallen de jongere kinderen lastig en bieden soms ook drankjes aan. Sommige kinderen mogen om die reden niet meer in de speeltuin komen. Dat vinden ze jammer, want het is wel een mooie speeltuin. Hetzelfde geldt voor het Bennerpark aan de Emmakade. Daar worden 's avonds ook dingen gesloopt. In de Vijverpark zitten veel junkies en zwervers. Die zien de leerlingen ook op het Vliet en bij het Johan Cruijffcourt in Schieringen, waar ze ook wel naartoe gaan om te spelen. De hangjongeren rond de voetbalkooi laten wel een (nep)pistolen zien. Dat vinden de leerlingen bedreigend. Ook wordt er veel geblowd. Een aantal meiden heeft er ook te maken gehad met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Ook op andere plekken in de buurt, zoals de daklozenopvang aan de Zuidergrachtswal, zijn leerlingen getuige geweest van het bezit of zelfs het gebruik van wapens. Anderen hebben ervan gehoord, zoals van de steekpartij in het Vijverpark.

Als alles mogelijk was, dan lopen de wensen uiteen. Een enorme dino of mega-rat als kunstwerk in de wijk. Een standbeeld waar je in kunt. Of een wolkenkrabberbioscoop. Eén leerling droomt van een kas waar mensen niet alleen samen plantjes kunnen kweken voor meer groen in de buurt, maar waar ze ook op een positieve manier met elkaar omgaan, naar muziek kunnen luisteren en elkaar helpen. Een andere leerling denkt aan weggeefkasten om de mensen in de wijk die weinig geld hebben te helpen. Een andere leerling denkt aan een muur met vakjes met de verhalen van de wijk. Zo'n muur zou er dan ook in de stad kunnen komen, zodat anderen de verhalen ook kunnen lezen.

Wijkplan Vlietzone

Wat moet blijven <ul style="list-style-type: none"> • Gezelligheid en saamhorigheid • mooie, monumentale panden • dicht bij het centrum • veel verschillende winkels • de parken 	Wat beter kan <ul style="list-style-type: none"> • Minder kamerverhuur, meer woningen voor starters en gezinnen • geen zwerfafval meer • meer gezellige activiteiten • meer groen en bomen • vast aanspreekpunt voor bewoners in de wijk 	
Korte termijn <ul style="list-style-type: none"> • Watertappunten in alle speeltuinen • Meer bomen langs het Vliet • Aanpak zwerfafval • Aanstellen van een wijkregisseur • De eerste bomen van Bosk zijn geplant • Zie het manifest op Vlietvaardig.nl 	Lange termijn <ul style="list-style-type: none"> • Genoeg geld voor buurthuizen • Nieuwe wegen naar werk • Aanpakken huisjesmelkers • Water terug in het vliet: een vooronderzoek • Aanpakken afvalprobleem 	Programma Leeuwarden Oost <ul style="list-style-type: none"> • Leren: <ul style="list-style-type: none"> - Rijke schooldag: meer uren, meer activiteiten - Soepele overgang basisschool – voortgezet onderwijs (o.m. met huiswerkbegeleiding) - Ouders kunnen rolmodel zijn • Werken: <ul style="list-style-type: none"> - Wijkbedrijf bieden meer mogelijkheden voor opstap naar werk - De buitendienst van de gemeente biedt meer mensen baangarantie - Opleidingstrajecten en stageplekken met baanmatching - Kansrijke beroepen zijn zichtbaar in de wijk • Wonen: <ul style="list-style-type: none"> - Verduurzamen particulieren woningen en vergroenen omgeving - Zwerfafval aanpakken met circulariteit - Een team van professionals die problemen in de wijk sneller kunnen aanpakken. - Werken aan sociale en fysieke samenhang tussen de wijken in Leeuwarden Oost. • Gezondheid: <ul style="list-style-type: none"> - Gezinnen die vastlopen beter helpen, samen met ervaringsdeskundigen - Kunst in je buurt (samen cultuur maken om welzijn te vergroten) - Schulden beperken en sneller aanpakken - Sport en bewegen mogelijk maken en stimuleren

Hoe zijn de bewoners betrokken?

Op verschillende momenten en in verschillende buurten is bewoners tijdens een 'bakkie in de buurt' gevraagd wat zij belangrijk vinden voor hun wijk en wat ze veranderd zouden willen zien. Daarnaast is op een aantal locaties met bewoners over de wijk gesproken aan de hand van een wijkspel. De Stichting Vlietvaardig heeft voor haar plan met zo'n 150 bewoners gesproken tijdens online bewonersbijeenkomsten (fysieke bijeenkomsten waren niet mogelijk door corona). Verder is er een online vragenlijst uitgezet, die door zo'n 100 bewoners van Oud Oost is ingevuld. Tijdens een bewonersavond is het plan van Vlietvaardig besproken in samenhang met het wijkplan. Hierbij was ook het wijkpanel aanwezig. De resultaten van wat er met deze verschillende manieren van uitvragen is opgehaald, zijn verwerkt in het wijkplan.

Een aantal concrete plannen is samengebracht in het schema op de vorige pagina. Sommige kunnen direct worden uitgevoerd. Andere plannen vragen meer tijd en geld. Daar wordt eerst naar gekeken. Dat een idee in het schema staat, is geen garantie dat het wordt uitgevoerd. Maar we gaan het samen wel proberen.

De eerste resultaten hebben we voor de zomer gedeeld om na te gaan of bewoners zich erin herkenden. Na de zomer volgde een eerste tussenstand die gedeeld is met de betrokkenen. Vervolgens is nog met groepen gesproken die eerder niet aan bod waren gekomen. Dit mondt uiteindelijk uit in wijkplannen die de focus hebben op de eerstkomende jaren. Wijkplannen zijn niet statisch en blijven altijd in ontwikkeling.

Leerlingen van vijf basisscholen hebben verder samen met de kinderburgemeester een droomtekening van hun wijk gemaakt. Die tekening heeft ook een plek gekregen in de wijkplannen. Met JINC werken we de ideeën op school verder uit.

We bekijken in de komende periode samen met bewoners hoe we verder gaan met de acties uit de wijkplannen.

Het wijkplan en het Programma Leeuwarden Oost

Meer dan vijftig organisaties werken samen in het Programma Leeuwarden Oost. Denk aan de woningcorporaties, Omrin, werkgevers, scholen, de gemeente en de politie. Zij hebben allemaal hun handtekening gezet onder de ambitie om de verschillen in opleiden, inkomen, werk, wonen en gezondheid tussen vijf wijken in Leeuwarden Oost en de rest van Leeuwarden te verkleinen. Oud-Oost is een van deze wijken, naast Heechterp-Schieringen, Bilgaard, de Vrijheidswijk en Camminghaburen.

Het Programma Leeuwarden Oost werkt aan grote veranderingen. Dit zijn veranderingen waarvoor veel partners moeten samenwerken en die een andere manier van werken vragen. Het zijn ook vaak veranderingen die vernieuwing vragen en die in heel Leeuwarden Oost worden uitgevoerd. In de wijkplannen wordt meer ingezoomd op de wijk zelf. Wat willen en kunnen wijkbewoners in de Vlietzone zelf aanpakken en oppakken om hun wijk te verbeteren en welke ideeën, wensen en behoeften hebben zij? Sommige wensen en plannen van bewoners kunnen door ze op breder in te vullen of op een andere manier uit te voeren ook een plek krijgen in het Programma Leeuwarden Oost.